



## נציבות שירות המדינה

### הודעות

הודעה סח/11

ו' בשבט התשס"ח (13.1.2008)

### הודעה מס' סח/11

#### **חוות דעת מבקר המדינה אודות הגנה על חושפי מעשי שחיתות**

1. המאבק בשחיתות הציבורית נועד לשמור על שלושה ערכים מוגנים בחברה הישראלית. הערך הראשון הוא האמון של הציבור בעובדי הציבור. הערך השני הוא טוהר המידות של עובדי הציבור, והערך השלישי הוא אינטרס הציבור שעליו מופקד עובד הציבור. מאבק זה חשוב מאין כמוהו, ולכן יש לספק הגנה לחושפי השחיתות הנוטלים בו חלק.
2. המחוקק הישראלי ביקש באמצעות מספר חוקים להגן על העובד חושף מעשי השחיתות מפני פגיעה והתנכלות שמקורן בחשיפת מעשי השחיתות או המעשה הבלתי תקין, ובהם:
  - א. סעיפים 45א-45 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב];
  - ב. חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז-1997;
  - ג. חוק לעידוד טוהר המידות בשירות הציבור, התשנ"ב-1992, והתקנות שהותקנו מכוחו.
3. בחוות דעת שפרסם לאחרונה מבקר המדינה בנושא הגנה על חושפי שחיתות, הוא המליץ, בין היתר, כי יש לחזק את העברת המידע באמצעות המבקר הפנימי בארגון. תפקידיו של המבקר הפנימי מוגדרים בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, ובין היתר עליו לבדוק "אם הפעולות של הגוף הציבורי שבו הוא משמש מבקר ושל נושאי משרה וממלאי תפקידים באותו גוף תקינות, מבחינת השמירה על החוק, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל החיסכון והיעילות, ואם הן מועילות להשגת היעדים שנקבעו להן"; נקיטת אמצעי זה, דהיינו העברת המידע על מעשי השחיתות למבקר הפנימי, תאפשר למנוע את חשיפת שמו של המתלונן, שלעיתים טומנת בחובה סכנת פגיעה, והנושא יועבר לבדיקת הגוף המקצועי המטפל בנושא ואשר בידיו הכלים והסמכויות הנדרשים לבירור העניין. בהתאם לכך תיקבע החובה לפרסם את האפשרות לפנות למבקר הפנימי, וייקבע גורם ממונה חיצוני שיקבל את הנתונים מהמבקר הפנימי לצורך בקרה ופיקוח בעניין. כמו כן, מומלץ לקבוע כי אם יחליט המבקר הפנימי שלא לנקוט פעולות המשך כלשהן, יהיה עליו לספק הודעה מנומקת לגורם הממונה כאמור, וכן למתלונן, וזאת - לאחר שניתן לאחרון להביע את עמדתו בעניין זה.
4. אבקש להביא חוות דעת המבקר בפני כל העובדים בשירות המדינה. לנוחיותכם ביצענו קישור [לחוות דעת המבקר](#) האמורה.

שמואל הולנדר  
נציב שירות המדינה